

Rozhovor ► Zakladateľ firmy RSJ pôsobiacej na trhu s finančnými derivátmi Karel Janeček pre HN:

Som lovec kmotrov. Lebo chcem zmeny

Karel Janeček založil spoločnosť RSJ, ktorá sa stala tvorcom trhu na burzách s finančnými derivátmi. Dnes sa však viac venuje boju proti korupcii. Ako tvrdí, tých, čo sa neboja na ňu poukázať, rád cez svoj fond odmení.

Snímky: HN/Peter Mayer

Biznismen, lovec kmotrov, reformátor a hlavne nadšený matematik. Známy český miliardár, ktorý vyhlásil korupcii vojnu, má matematické teórie na všetko: „Je tu 96-percentná šanca, že do 20 rokov spoločnosť začne fungovať tak, ako má.“

Petra Jamrichová
petra.jamrichova@ecopress.sk

©HN

V Česku máte dva tituly. Tým prvým je, že ste zakladateľ a dnes predseda Dozornej rady RSJ. Ide o najväčšieho tvorca trhu na svetových burzách s finančnými derivátmi. Tiež ste označovaný ako bojovník proti korupcii. Ako sa z biznismena stane lovec kmotrov?

Taktiež som matematik a mecenáš (smiech). Bojovníkom proti korupcii som sa stal vďaka úspechu firmy, ktorá mi dáva finančné zabezpečenie. To mi dalo slobodu a ja som sa mohol zamyslieť nad tým, čo má v živote zmysel a čo by som chcel ďalej robiť. Keď som si toto uvedomil, ako prvé som založil fond, ktorý podporuje vedu a výskum. Zároveň som tak videl, že spoločnosť funguje zle, čo ma priviedlo k rozhodnutiu spoluzaložiť Nadačný fond proti korupcii.

V ktorej role sa cítite komfortnejšie?

Najkomfortnejšie sa necítim ako biznismen, ani ako lovec kmotrov. Najviac mi sedí úloha človeka, ktorý iniciuje zmeny k lepšiemu. Stále som najväčší akcionár RSJ, ale už nie som podnikateľ v pravom zmysle slova. Biznisu ani boju proti korupcii nevenujem tak veľa času, ako by sa hodilo. Niekoľko ma označuje ako priekopníka v boji proti korupcii, ja som však skôr reformátor.

Reformátor? Ako to myslíte?

Ide mi o to, aby väčší priestor v živote spoločnosti dostali ľudia, ktorým ide o hodnoty. Preto sa snažím vytvoriť občiansku platformu, ktorá by napríklad pomohla zmeniť volebný systém tak, aby generoval osobnosti s kreditom.

Korupcii ste v Česku verejne vyhlásili vojnu skôr ako veľkopodnikateľ Andrej Babiš, jediný majiteľ Agrofert Holdingu. Reálne ste to stihli o pár mesiacov skôr.

Áno, ja som Nadačný fond proti korupcii založil aj s pivovarníkom Stanislavom Bernardom a hercom Janom Krausom začiatkom roku 2011, Andrej Babiš sa k tejto vlne pridol o pár mesiacov, keď o nej začal otvorene hovoriť.

Bolo ľahké založiť protikorupčný fond?

Vôbec nie, mali sme problémy s jeho založením, nechceli nám to dovoliť. Založili sme ho vo februári 2011, no myšlienka sa v mojej hlave zrodila o rok skôr. Trvalo viac ako pol roka, kým sme ho založili.

Prečo a v čom boli problémy s jeho založením? Kto ich spôsoboval?

Išlo o administratívne problémy, ktoré nám spôsobovala jedna úradníčka. Ale podarilo sa nám ich rýchlo vyriešiť.

Ako na vaše rozhodnutie – stať sa lovcem kmotrov – reagovali ľudia?

Vraveli, že je to nezmysel, že sa nedá bojovať proti korupcii a že ma akurát tak zabijú.

No neodradilo vás to.

Nemám strach z ničoho, čím však netvrdím, že riziká nie sú a ja si ich neuvedomujem. Zastráň som sa nenechal. Skvelé bolo to, že sa k nám potom pripojil aj Andrej Babiš. Videl, že sa s korupciou predsa len dá niečo robiť.

Založili ste Nadačný fond proti korupcii. Andrej Babiš urobil niečo podobné – založil iniciatívu ANO 2011. Najskôr odmietal vstúpiť do politiky, dnes je lídrom hnutia. Máte aj vy podobné ambície?

Tá situácia bola taká, že koncom leta 2011 za mnou Andrej Babiš prišiel s tým, že chce, aby som založil politickú stranu. A nahneval sa,

keď som mu to odmietol. Ja však takéto ambície nemám – stranu založiť nechcem a ani do žiadnej nevstúpim. Na tom sa nič nezmenilo a ja neplánujem vstup do politiky. Nechcem byť vo vláde.

Nechcete byť vo vláde. Čo kandidatúra za prezidenta?

To je niečo iné. Svoju nezávislosť si chcem zachovať, no kandidovať za prezidenta si viem predstaviť.

V budúcich prezidentských voľbách teda budete konkurovať Milošovi Zemanovi?

To neviem, kedy k tomu dôjde. Je to otázka budúcnosti. Bližšie sa k tomu dnes neviem vyjadriť.

Všimáte si aj korupciu u nás? Nezvažujete, že by fond rozšíril pôsobenie i na Slovensko?

Aktívít mám naozaj veľa, takže v súčasnosti nie som schopný venovať sa aj boju proti korupcii na Slovensku. Na druhej strane však, pokiaľ sa tu nájdu ľudia, ktorí to budú myslieť vážne, prídu s dobrým projektom, tak ich veľmi rád cez know-how Nadačného fondu proti korupcii podporím.

Kto je Karel Janeček

Vyštudoval Matematicko-fyzikálnu fakultu na Univerzite Karlovej v Prahe, odbor teória pravdepodobnosti a matematickej štatistiky. Absolvoval Bradley University v Peorii (USA). V roku 2004 získal titul Ph.D. na Carnegie Mellon University v Pittsburghu. V rokoch 1998 až 2000 pracoval ako matematický analytik v hedgevom fonde Market Research. V roku 1995 založil spoločnosť RSJ, ktorá obchoduje na burzách. V roku 2010 založil Nadačný fond na podporu vedy a výskumu. O rok neskôr založil Nadačný fond proti korupcii.

“

Najkomfortnejšie sa necítim ako biznismen, ani ako lovec kmotrov. Najviac mi sedí úloha človeka, ktorý iniciuje zmeny k lepšiemu.

Ste toho názoru, že za krízu môže netransparentné obchodovanie?

Nebola to príčina, ale jeden z dôvodov finančnej krízy. Recesia vznikla v dôsledku žitia na dlh.

Je tu veľká debata o obmedzení vysokofrekvenčného obchodovania na burzách.

Toto je čistý populizmus.

Prečo? Neprispelo by to podľa vás k stabilite na burzách?

Nie. To je ako keby ste povedali, že chcete obmedziť rýchlosť počítačov, lebo sú veľmi rýchle. Nevídam na to logické dôvody.

Niečo sa však musí robiť.

Prvou vecou je, že sa musí zaviesť transparentnosť obchodovania. Druhou je obmedzenie regulácie nežiaduceho štýlu obchodovania. Hovorím napríklad o manipulatívnom type obchodovania, ktoré však nesúvisí s vysokofrekvenčným obchodovaním. Ja som od nikoho nedostal logický argument, v čom je vysokofrekvenčné obchodovanie zlé.

Šéf konzultačnej spoločnosti Capco pre HN nedávno povedal, že Bratislava má potenciál stať sa finančným centrom pre strednú a východnú Európu. Je to reálne?

Určite to reálne je. To isté by sme chceli aj pre Prahu. Ktoré mesto to nakoniec bude, to určí až legislatíva a tvorba kvalitných finančných a daňových zákonov. Je možné, že Bratislava Prahu predbehne.

V roku 1995 ste založili firmu RSJ. Aká bola cesta – vytvoriť z RSJ to, čo ste vytvorili?

RSJ je dnes tvorcom trhu na svetových burzách s takzvanými futures (obchodovanie s finančnými derivátmi alebo aj zmluvami o budúciach obchodoch – pozn. HN). Síce sa venuje rôznym obchodom, no tie najviac likvidné sú futures na úrokové miery, čo je vlastne dohoda o budúcej úrokovej miere na rôzne meny. Svoju pozíciu si začala budovať v roku 2000. Vtedy sme totiž začali robiť celkom zaujímavý biznis, ktorý spočíval na systéme, ktorý som vytvoril na obchodovanie s finančnými derivátmi. Vďaka jeho uvedeniu do života v roku 2002 sme dosiahli veľké množstvo obchodov, pričom sme zásadným spôsobom – až v desiatkach percent – dokázali znížiť poplatky. To bol ten okamih, keď som si uvedomil, že RSJ môže byť tvorcom trhu na svetových burzách, a aj sme sa ním stali. Dosiahli sme fenomenálny úspech.

Bola to matematika, ktorá z vás urobila miliardára, alebo bol potrebný i kus šťastia?

Rozhodujúcou bola a je schopnosť ísť mimo svojej komfortnej zóny. Som bojovník odkiaľživa. Dôležitými vlastnosťami sú aj cieľavedomosť, energia, no určite aj šťastie. Tu sa však dostávame k otázke, ako je to vlastne s tými náhodami. Podľa mňa sa náhody nachádzajú iba v našom konaní, v našej slobodnej vôli, a to, čo sa nakoniec deje, vlastne náhoda nie je. Takže šťastie potrebné je, ale na náhody neverím.

VIDEO k tomuto textu nájdete na hnonline.sk